

HÄMI Referensdatabas – Livsmedel/dricksvatten

Uppdaterad 2010-11-02

Andersson Ö, Atuma S, Linder CE, Bergh A, Hansson L (1997) Organiska klorföreningar i fisk. Resultat från orienterande undersökningar 1985-1995. Livsmedelverkets rapport 1997:2. Livsmedelsverket, Uppsala.

Andersson Ö, Atuma S, Linder CE, Bergh A, Hansson L (1997) Sjunkande halter av organiska klorföreningar i svensk fisk. Vår Föda 3/1997:7-11.

Andersson Ö, Linder CE, Bergh A (1994) Organiska klorföreningar i röding från Vättern. Vår Föda 2:88-95.

Ankarberg E, Petersson-Grawé K. Intagsberäkningar av dioxin (PCDD/PCDF), dioxinlika PCBer och metylkvicksilver via livsmedel. Livsmedelsverket; 2005. SLV-rapport 25-2005.

Ankarberg E, Aune M, Concha G, Darnerud PO, Glynn A, Lignell S, et al. Riskvärdering av persistenta klorerade och bromerade miljöföroreningar i livsmedel. Livsmedelsverket; 2005. SLV-rapport 9-2007.

Atuma S, Linder CE, Andersson Ö, Bergh A, Hansson L, Wicklund-Glynn A (1996) CB 153 as indicator for congener specific determination of PCBs in diverse fish species from Swedish waters. Chemosphere 33:1459-1464

Atuma S, Linder CE, Wicklund-Glynn A, Andersson Ö, Larsson L. (1996) Survey of consumption fish from Swedish waters for chlorinated pesticides and polychlorinated biphenyls. Chemosphere 33:791-799

Axmon A, Rylander L, Strömberg U, Hagmar L (2000) Miscarriages and stillbirths in women with a high intake of fish contaminated with persistent organochlorine compounds. Int Arch Occup Environ Health 73:204-8

Becker W, Kumpulainen J (1991) Contents of essential and toxic mineral elements in Swedish market-basket diets in 1987. Br J Nutr 66:151-160

Beckman Sundh U, Thuvander A, Andersson C (1998) Review of PAHs in food - potential health effects and contents in foods. Livsmedelsverkets rapport 1998:8

Berger U, Glynn A, Holmström KE, Berglund M, Ankarberg EH, Törnkvist A. [Fish consumption as a source of human exposure to perfluorinated alkyl substances in Sweden - analysis of edible fish from Lake Vättern and the Baltic Sea.](#) Chemosphere. 2009 Aug;76(6):799-804. Epub 2009 May 19. PMID: 19457539

Bergkvist C, Öberg M, Appelgen M, Becker W, Aune M, Ankarberg E, et al. Exposure to dioxinlike pollutants via different food commodities in Swedish children and young adults. *Food Chem Toxicol* 2008;46:3360–67.

Bergkvist P, Wallin L, Andersson A, Strömberg A, Pearson M och Önell A. Utökad undersökning av bekämpningsmedelsrester i färska ekologiska frukter och grönsaker år 2006–2007. Slutrapport. Livsmedelsverket; 2007. Livsmedelsverkets rapport nr 23/2007.

Berglund M, Åkesson A, Nermell B, Vahter M (1994) Intestinal absorption of dietary cadmium in women depends on body iron stores and fiber intake. *Environ Health Perspect* 102:1058-66

Bignert A, Asplund L, Wilander A (2004) Miljögifter och metaller i biologiskt material från marin miljö, Rapport till Naturvårdsverket,
http://www.naturvardsverket.se/dokument/mo/modok/export/biota_hav.pdf

Bjerselius R, Aune M, Darnerud PO, Törnkvist A, Glynn A, Larsson L (2004) Persistenta organiska miljöföroreningar i fisk från Östersjöregionen 2000-2002, Rapport till Naturvårdsverket,
http://www.naturvardsverket.se/dokument/mo/modok/export/pop_fiskbaltic.pdf

Björnberg KA, Vahter M, Petersson-Grawé K och Berglund M (2005). Methyl mercury exposure in Swedish women with high fish consumption. *Science of the total environment* 341:45-52

Czub G, McLachlan MS (2004) A food chain model to predict the levels of lipophilic organic contaminants in humans. *Environ Toxicol Chem* 23:2356-66

Darnerud PO (2002) Screening av alkylfenoler, särskilt oktylfenol, i prover från reningsverk och fiskprover. Rapport till Naturvårdsverket,
<http://www.naturvardsverket.se/dokument/mo/modok/export/alkylfenoler.pdf>

Darnerud PO, Atuma S, Aune M, Becker W, Petersson-Grawé K, Wicklund-Glynn A (2000) Mindre dioxin i svenska livsmedel. *Vår Föda* 1/2000:26-29

Darnerud PO, Atuma S, Aune M, Becker W, Wicklund-Glynn A, Petersson-Grawé K (2000) New Swedish estimate of the dietary intake of PBDE (a brominated flame retardant), dioxins, PCB and dDDT, derived from market basket data [Abstract]. *Toxicol Lett* 116(suppl):28

Darnerud PO, Eriksen GS, Johannesson T, Larsen PB, Viluksela M (2001) Polybrominated diphenyl ethers: occurrence, dietary exposure, and toxicology. *Environ Health Perspect* 109 Suppl 1:49-68

Darnerud PO, Wicklund Glynn A, Andersson Ö, Atuma S, Johnsson H, Linder CE, Becker W (1995) Bakgrund till de reviderade kostråden. PCB och dioxiner i fisk. Vår Föda 2/1995:10-21

de Wit CA, Strandell M (1999) Levels, sources and trends of dioxins and dioxin-like substances in the Swedish environment. Naturvårdsverket, rapport 5047

Ek B-M, Thunholm B, Östergren I, Falk R, Mjönes L. Naturlig radioaktivitet, uran och andra metaller i dricksvatten. SGU-rapport 2007:13. Sveriges geologiska undersökning och Statens strålskyddsinstitut, 2007

Ek B-M, Thunholm B, Östergren I, Falk R, Mjönes L. Naturligt radioaktiva ämnen, arsenik och andra metaller i dricksvatten från enskilda brunnar. Stockholm: Statens strålskyddsinstitut; 2008. SSI Rapport 2008:15.

Eklund G, Oskarsson A (1999) Exposure of cadmium from infant formulas and weaning foods. Food Addit Contam 16:509-19

Elinder CG, Lind B, Nilsson B, Oskarsson A (1988) Wine-an important source of lead exposure. Food Add Contam 5:641-644

Eriksson J, Stenberg B, Andersson A, Andersson R (2000) Tillståndet i svensk åkermark och spannmålsgröda. Naturvårdsverket rapport 5062

Eriksson J, Söderström M, Andersson A. (1995) Kadmiumhalter i svensk åkerjord. Rapport 4450. Naturvårdsverket

Eriksson S, Darnerud PO, Aune M, Bjerselius R, Slanina P, Cnattingius S och Glynn A. (2003) Syntetiska myskföreningar i bröstmjolk och fisk, Resultatrapport till Naturvårdsverket. Livsmedelsverket, Uppsala.
(http://www.imm.ki.se/Datavard/PDF/Mysk_mjolk.pdf)

Falk R, Mjönes L, Appelblad P, Erlandsson B, Hedenberg G, Svensson K. Kartläggning av naturligt radioaktiva ämnen i dricksvatten. Statens strålskyddsinstitut; 2004. SSI-rapport 2004:14.

Glynn A, Aune M, Nilsson I, Darnerud PO, Ankarberg EH, Bignert A, Nordlander I. Declining levels of PCB, HCB and p,p'-DDE in adipose tissue from food producing bovines and swine in Sweden 1991-2004. Chemosphere. 2009 Mar;74(11):1457-62.

Hagmar L (1997) Konsumtion av fet östersjöfisk och PCB i blod hos svenska kvinnor, i Naturvårdsverkets rapport 4760

Halldin Ankarberg E, Nordlander I (2008). Riksprojekt 2007: Kvicksilver i saluhållen fisk. Livsmedelsverkets rapport nr 12/2008. Livsmedelsverket, Uppsala.

- Hedlund B, Eriksson J, Petersson Grawé K, Öborn I (1997) Kadmium tillstånd och trender. Naturvårdsverket rapport 4759
- Hiltunen J (1999) Kvicksilverhalt i fisk från sjöar och vattendrag i Örebro kommun 1999. Nr. 99.722 Miljökontoret Örebro
- Isam Salih MM, Pettersson HB, Lund E (2002) Uranium and thorium series radionuclides in drinking water from drilled bedrock wells: correlation to geology and bedrock radioactivity and dose estimation. Radiat Prot Dosimetry 102:249-58
- Jansson G, Öborn I (1995) Kadmium i mark och morötter - resultat från provtagningar 1993 och 1994. Rapport 18/95, Livsmedelsverket
- Jonsson M, Fohgelberg P, Wallin S och Jansson A. 2007. Tidstrend och förändringar av bekämpningsmedelsrester i livsmedel mellan åren 1990 och 2005. Resultatrapport från Livsmedelsverket till Naturvårdsverkets Miljöövervakning.
- Jorhem L (1994) Blyhalten sjunker i grödor nära våra vägar. Vår Föda 46:30-35
- Jorhem L, Mattson P, Slorach S (1984) Lead, cadmium, zinc and other certain other metals in foods on the Swedish market. Vår Föda 36 suppl 3
- Jorhem L, Slorach S (1991) Mindre bly och tenn i konserver. Vår Föda 43: 312-316
- Jorhem L, Sundström B (1993) Levels of lead, cadmium, zinc, copper, nickel, chromium, manganese, and cobalt in foods on the Swedish market. 1983-1990. J Food Comp Anal 6:223-241
- Jorhem L, Sundström B (1994) Blyhalten i vin sjunker. Vår Föda 46:36-41
- Jorhem L, Svensson K, Thuvander A, Wicklund-Glynn A, Pettersson Grawé K (1996) Nickel i livsmedel och nickelallergi. Livsmedelsverkets rapport 1996:8
- Kaj L, Dusan B (2004) Screening av organiska miljögifter i fisk – HCBd och klorbensener. IVL-rapport B1557, <http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1557.pdf>
- Lindell M (Ed). Miljögifter i fisk och kräftor. Rapport nr 101 från Vätternvårdsförbundet. Vätternvårdsförbundet 2009 www.vattern.org. Länsstyrelsen, Jönköping 2009.
- Ljung K, Vahter M, Berglund M (2007) Manganese in drinking water. IMM-Rapport nr 1/2007. Institutet för miljömedicin, Karolinska Institutet, Stockholm.
- Länsstyrelsen i Stockholms län (2000) Radon i dricksvatten, Läget i Stockholms län, Miljöinformationsenheten, Rapport 05:2000.

Löfstrand K, Malmvärn A, Haglund P, Bignert A, Bergman A, Asplund L. [Brominated phenols, anisoles, and dioxins present in blue mussels from the Swedish coastline.](#) Environ Sci Pollut Res Int. 2010 Sep;17(8):1460-8. Epub 2010 Apr 16. PMID: 20396970

Mälarens Vattenvårdsförbund (2001) Mälarfisk- Innehåll av metaller och stabila, organiska ämnen

Mälarens Vattenvårdsförbund (2003) Fisk från Mälaren - bra mat

Norrbottens län (2000) Miljöskydd - Kvicksilver i gädda.
[Http://www.bd.lst.se/livsmiljo/miljoskydd/miljooverak/gadda.ht](http://www.bd.lst.se/livsmiljo/miljoskydd/miljooverak/gadda.ht)

Olsson IM, Eriksson J, Öborn I, Skerfving S, Oskarsson A. (2005) Cadmium in food production systems: a health risk for sensitive population groups. Ambio 34:344-351

Palm A, Furusjö E, Rahmberg M, Sternbeck J (2004) Miljögifter i Vänern – Vilka ämnen bör vi undersöka och varför. IVL-rapport B1600,
<http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1600.pdf>

Palm A, Sternbeck J, Remberger M, Kaj L, Brorström-Lundén E (2002) Screening av pentaklorfenol i miljön, IVL-rapport B1474, <http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1474.pdf>

Petersson Grawé K, Öborn I, Gustafsson K (2001) Kadmium och andra spårelement i matpotatis odlad i Sverige - ett utvecklingsprojekt inom miljöövervakningen. Rapport till den nationella miljöövervakningen, Naturvårdsverket

Pettersson R, Rasmussen F (1997) Småbarns exponering för koppar via dricksvatten och risken för diarréer. I: Hälsorisker vid försurning av mark och vatten. Redaktörer: Thuvander A, Oskarsson A. Rapport 4734 Naturvårdsverket

Pettersson R, Rasmussen F, Oskarsson A (2003) Copper in drinking water: not a strong risk factor for diarrhoea among young children. A population-based study from Sweden. Acta Paediatr 92:473-80

Rappe C (1994) Sources of and human exposure to PCDDs and PCDFs. In: Banbury report 35: Biological basis for risk assessment of dioxins and related compounds, eds Gallo, Scheuplein and van der Heijden Cold Spring Harbor Laboratory Press, New York 121-129

Rappe C, Lindström G, Glas B, Lundström K (1990) Levels of pcdds and pcdfs in milk cartons and in commercial milk. Chemosphere 20:1649-1656

Rasmusson K, Rasmusson M, Sparrman L, Whitlock H, Ljung K. Mangan i vatten från enskilda brunnar. Institutionen för markvetenskap, SLU; 2007

- Remberger M, Sternbeck J, Strömberg K (2002) Screening av triklosan och vissa bromerade fenoliska ämnen i Sverige. IVL-rapport B1477-2, <http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1477.pdf>
- Rosling D (2010). Rapportering av dricksvattenkontrollen 2009. Kontrollmyndigheternas rapportering av dricksvattenkontrollen. Livsmedelsverkets rapportserie 11/2010. Livsmedelsverket, Uppsala.
- Rylander L, Strömberg U, Hagmar L (1996) Dietary intake of fish contaminated with persistent organochlorine compounds in relation to low birthweight. *Scand J Work Environ Health* 22:260-266
- Rylander L, Strömberg U, Hagmar L (1998) Agreement between reported fish consumption obtained by two interviews and its impact on the results in a reproduction study. *Eur J Epidemiol* 14:93-7
- Rylander L, Strömberg U, Hagmar L (2000) Lowered birth weight among infants born to women with a high intake of fish contaminated with persistent organochlorine compounds. *Chemosphere* 40:1255-62
- Sandberg R (2001) Kadmiumförekomst i potatis odlad i Norrbotten. En studie av kadmiumhalt i potatis och dess variation med andra faktorer. Examensarbete Inst. för markvetenskap, Sveriges Lantbruksuniversitet
- SCOOP (2003) Scientific co-operation on questions relating to food. Assessment of the dietary exposure to arsenic, cadmium, lead and mercury of the population of the EU member states
- Seldén, A., Bergström, B. & Öjstrand, B.-M., 2003. Uran och andra tungmetaller i dricksvatten från enskilda djupborrade brunnar i Årjängs kommun – ett pilotprojekt. Rapport från YMK YM 5/03. Örebro, Yrkes- och miljömedicinska kliniken, 12 pp.
- Skerfving S (1995) Exposure to pollutants through consumption of contaminated fish. *Scand J Work Environ Health* 21:81-3
- Slorach S, Jorhem L, Becker W (1991) Dietary exposure to lead and cadmium in Sweden. *Chem Spec Bioavail* 3:13-16
- Socialstyrelsen 2008. Dricksvatten från enskilda vattentäkter. Ett nationellt tillsynsprojekt 2007. Artikelnr 2008-109-15. www.socialstyrelsen.se maj 2008
- Sonesten L (1993) Kvicksilver i gädda och abborre från sjöar i Stockholms län 1991-1992. Rapport 1993:19. Länsstyrelsen i Stockholms län
- Sternbeck J, Kaj L, Remberger M, Palm A, Junedahl E, Bignert A, Haglund P, Lindkvist K, Adolfsson-Erci M, Nylund K, Asplund L (2004) Organiska miljögifter i fisk från

svenska bakgrundslokaler. IVL-rapport B1576,
<http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1576.pdf>

Sternbeck J, Remberger M, Kaj L, Strömberg K, Palm A, Brorström-Lundén E (2001) HBCD i Sverige – screening av ett bromerat flamskyddsmedel. IVL-rapport B1434,
<http://www.ivl.se/rapporter/pdf/B1434.pdf>

Sundström B, Jorhem L (1997) Bly och kadmium i vegetabilier odlade kring Rönnskärsverken, Skelleftehamn 1996. Livsmedelsverkets rapport 1997:23

Sundström B, Jorhem L (2002) Bly och kadmium i vegetabilier odlade kring Rönnskärsverken, Skelleftehamn 2001. Livsmedelsverkets rapport 2002:16. Livsmedelsverket, Uppsala.

Sundström B, Jorhem L (2010). Metaller i fisk i Sverige - Sammanställning av analysdata 2001-2005. Livsmedelsverkets rapportserie nr 14/2010. Livsmedelsverket, Uppsala.

Svensson BG, Åkesson B, Nilsson A, Skerfving S (1993) Fatty acid composition of serum phosphatidylcholine in healthy subjects consuming varying amounts of fish. *Eur J Clin Nutr* 47:132-40

Svensson BG, Mikoczy Z, Strömberg U, Hagmar L (1995) Mortality and cancer incidence among Swedish fishermen with a high dietary intake of persistent organochlorine compounds. *Scand J Work Environ Health* 21:106-15.

Svensson K, Darnerud PO, Skerfving SA. Risk Assessment of Uranium in Drinking Water. Uppsala Livsmedelsverket: 2005. SLV-rapport 10/2005. www.slv.se

Svensson K, Beckman-Sundh U, Darnerud P-O, Forslund C, Johnsson H, Lindberg T, Sand S (2009). Kemisk riskprofil för dricksvatten. Livsmedelsverkets Rapport nr 14/2009. Livsmedelsverket, Uppsala.

Toxicon (1999) Undersökning av metaller och PCB i tre fiskarter inom Malmö kommuns havsområde - torsk, sill, skrubbskädda. Rapport 145/98

Vahter M, Berglund M, Friberg L, Jorhem L, Lind B, Slorach S, Åkesson A (1990) Dietary intake of lead and cadmium in Sweden. *Vår Föda* 42. Suppl. 2

Vahter M, Berglund M, Nermell B, Åkesson A (1996) Bioavailability of cadmium from shellfish and mixed diet in women. *Toxicol App Pharmacol* 136:332-41

Wallin S, Darnerud PO, Bjerselius R, Glynn A, Aune M, Andersson A (2004) Dioxins and PCBs in fish oil - a survey of fish oils and fish liver oils sold on the Swedish market in February 2003. Livsmedelsverkets rapport 2004:16

Vaz R (1995) Average Swedish dietary intakes of organochlorine contaminants via food of animal origin and their relation to levels in human milk, 1975-90. Food Add Contam 12:542-558

WSP Environmental, Eriksson M, Kvernes E, Arnér M (2002) Polybromerade difenyletrar i fisk och sediment. Rapport till Naturvårdsverket, http://www.naturvardsverket.se/dokument/mo/modok/export/WSP_PBDE.pdf

Öberg T, Darnerud PO, Hajslova J (2003) Miljögifter i fisk 2001/2002, Vänern – Vättern. Rapport nr 73 från Vätternvårdsförbundet samt Rapport till Naturvårdsverket, http://www.naturvardsverket.se/dokument/mo/modok/export/pop_fisk.pdf